

// MØTEREFERAT

// Møte:	Brukerrådsmøte med bilombyggerne
// Møtedato:	15.11.2022
// Sted:	NAV Bilsenter Midt-Norge, Trondheim + Teams
// Møteleder:	Marit
// Referent:	Steinar Jøsok (FFO), Steinar Mikalsen (SAFO), Kirsti Stenersen (SAFO), Torill Øverås (FFO), Roger Dragsten Moe (FFO), Rune Skogstad (Etac Trondheim), Siv Kjersem (Etac Tresfjord), Solveig Brubak (gruppekoordinator saksbehandling), Gunn Grindstuen (gruppekoordinator formidling) og Marit L Halseth
// Tilstede:	Marit L Halseth
// Fraværende:	Elisabeth Rasmussen (FFO), Ståle berg (Handicare) og Ellen Braarud
// Sak:	22/10098

Referat

AGENDA 15.11 kl. 12-1430

1. Kort statusrunde hvor:

• Organisasjonene:

- Kirsti: De har lite spørsmål om bilsaker, og mest om TT-kort og BPA. Tar det som et godt tegn på at de ikke får flere henvendelser om dette.
- Steinar J: Fått tilbakemeldinger om at det er viktig med 4x4, spesielt for personer med nedsatt funksjon.
- Roger: Få saker, men sier at det er manglende informasjon om rutiner ved behov for øyeblikkelig hjelp.
- Torill: Tilbakemeldinger på ventetid bil. Ellers fått mye skryt fra brukere om Etac Tresfjord.

- Steinar M: Savner gjennomgang fra referat forrige møte, og tilbakemelding på hva bilsenteret har gjort rundt utfordringene med å reise til Østlandet og Moss.
- **Bilombyggerne:**
 - Etac: Mer normalisert drift, da bilene kommer til mer planlagte tider.

Kommentarer:

Referat fra siste møte skal være fast på agendaen fremover. Det er også ønske om litt statistikk og tall på antall søknader inn m.m.

Angående belastning ved reise til Østlandet, så informerte bilsenteret kort om hva som er praksis på dette, og at det er mulig for bilombygger å ta utprøving ved Bilsenter Midt-Norge, dersom det er store utfordringer med reise. Det er utfordrende å ha oversikt over alle hotellene, da det erfaringsmessig er endringer og ulike behov. Det er ingen hotell i Moss som er godt tilrettelagt. Utfordrer også NHF til eventuelt å ha en oversikt over godt tilrettelagte hotell.

Ved behov for akutte reparasjoner: Bilombyggerne legger alltid kontaktinformasjon i mappen med oversikt over spesialutstyret i bilen. Denne går gjennom ved utlevering. Ut over vanlig arbeidstid, så er det NAV sitt akutt nr. som benyttes tlf. 917 81 122

- **Kort status fra Bilsenter Midt-Norge**

NAV Hjelpemiddelsentral Trøndelag, inkludert bilsenteret er stengt fredag 18.11.22 på grunn av fagdag.

Lokasjonsspørsmål for NAV Hjelpemiddelsentral Trøndelag er avklart, med en mindre lokasjon i nord-delen, og en lokasjon med lager og teknisk på Sandmoen. Bilsenteret blir på lokasjon Sandmoen.

Bilsenteret har normal drift, men fortsatt noen forsinkelser på biler, spesielt på 4x4 og noe fabrikkmontert ekstrautstyr. En annen utfordring er at bilene blir stående på kaia i Drammen, da de ikke greier å ta unna alt som kommer. Generelt så er det fortsatt mindre søknader inn enn før covid 19.

2. Status el. bil:

- Prosjektet var et kartleggingsprosjekt, som nå er avsluttet. Men det jobbes fortsatt med å finne løsninger med el.biler. Prosjektet konkluderer med at det finnes personbilregistrerte el.kassebiler på markedet i dag, men det er flere utfordringer med å montere inn nødvendig spesialutstyr i disse.
- Siste nytt fra European Mobility Group (EMG) er at det er strenge sikkerhetsprotokoller når det gjelder ombygging av elektriske biler. Det er manglende godkjenninger fra bilprodusenten, og bilprodusentene er restriktive med hva de godkjenner av modifisering av bilen.
- Noen utfordringer:

- Manglende godkjenning fra produsenter. Spesialutstyr må godkjennes for hver modell, og det er både kostbart og tidkrevende prosess. Det er ikke slik at utstyr som er godkjent for bruk i fossil-bil-utgaven av en gitt bilmodell uten videre kan overføres til el.bil - utgaven.
- Størrelse og plassering av batterier gjør at noen tilpasninger er utfordrende og til dels umulige.
- Manglende mulighet for senkning av gulv
- Manglende/reduert mulighet til gjennomgående forankring som f.eks. spesialseter, heiser og rullestolfester krever.
- Redusert kjørelengde på grunn av nordisk klima og at noen tilpasninger krever strøm.
- Vektbegrensninger, da elektriske biler er tyngre
- **Status el.bil per 15.11.22:**
 - NAV Bilsentre har dialog med både billeverandører, bilombyggere, og Statens vegvesen for å finne løsninger på dette. Men innkjøp av el.bil kan ikke gå på bekostning av fabrikkgaranti og godkjenning hos Statens vegvesen.
- Spørsmål fra brukerorganisasjon om hva som skjer i 2025, når det ikke lengre skal selges el.biler? Hverken bilsenteret eller bilombyggerne har noe fasitsvar på det, men går ut i fra at hvis det fortsatt ikke fins el.biler, hvor det kan monteres nødvendig spesialutstyr, så vil det sannsynligvis være noen unntak fra denne bestemmelsen.
- **Tjenesteopplevelsen fra brukerorganisasjonene? Hva kan bilsenteret eller bilombyggerne bli bedre på?**
 - Informasjon rundt hvem som kan kontaktes ved behov for akutte reparasjoner
 - Positiv til sjekklister/informasjonskriv om saksgang i bilsaken. Gjerne ha med mer informasjon om gjeldsoppgjør gammel bil, kjørevurdering hos sensor trafikkstasjon og «glattkjøring» (Sikkerhetskurs på bane).
 - Opplevelse av at det i noen tilfeller er overdrevne krav til sikkerhet, som kan gi utfordringer for nødvendige løsninger for brukere. Eksempel: mulighet til å benytte 6-veisunderstell under kjøring. Etac informerte kort om hvorfor, og at kravene til bil og utstyr må overholdes for å få løsning godkjent hos Statens vegvesen.
 - Bilsenteret anbefaler organisasjonene om å tipse sine medlemmer om å bruke våre nettsider aktivt. På kunnskapsbanken ligger det mye informasjon og bilder av ulike løsninger i bil. Se www.nav.no og www.kunnskapsbanken.net for å

3. Sak innmeldt brukerorganisasjon angående lys i bil

Det er en utfordring med at kupelyset inne i bilen slår seg av før en kommer seg frem på førerplass. Finnes det ikke mulighet for fjernkontroll på kupelyset, eller at det går automatisk av etter litt lengre tid?

Svar: I de tilfellene dette er en utfordring, så monteres det ekstra ledlys, som styres av timer eller fjernkontroll. Det er ikke hensiktsmessig å koble seg på bilens originale lys. Dette på grunn av bilens elektronikk, og at originallyset ofte ikke lyser tilstrekkelig. Ledlys kan plasseres der det er behov.

4. Eventuelt

- a. **PE- Periodisk Eppersyn av spesialutstyr i bil:** Det er bilombyggerne som innkaller til dette. Det er fortsatt utfordringer med at noen brukere ikke møter til PE. Bilsenteret får tilbakemelding fra bilombyggerne når bruker ikke møter etter x antall purringer. Enkelte saker har gått til revurdering og innkreving av bil/bilstønad pga dette.
- b. **Forslag fra SAFO om eventuelt å arrangere en åpen dag.**
- c. **Spørsmål om hva som vektlegges ved vekting av tilbud på ombygging:** tilbudene vektet i forhold til pris (50%), kvalitet (40%) og brukers belastning (10%). Under brukers belastning vurderes ombyggingstid, og om det er vesentlige forskjeller i brukers reisevei/reisebelastning til de ulike leverandørene. Link til rammeavtalen for bilombygg: [9648405.pdf \(hjelpemiddeldatabasen.no\)](#)

Neste møte: I mars/april 2023. Marit sender ut forslag til dato, men helst ikke på fredager. Ønske om fysisk møte, men at det er mulig å delta på teams i tillegg.

Vedlegg: Skjema for refusjon reiseutlegg